

Nr 266

Av herr **Rimås**, om upptagande av diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten.

(Lika lydande med motion nr 206 i Första kammaren)

Den 16 mars 1967 avlade konung Gustaf VI Adolf och utrikesminister Torsten Nilsson ett officiellt besök i Vatikanstaten, vars statschef är påven Paul VI, tillika den romersk-katolska kyrkans överhuvud. Sverige upprätthåller ej några diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten, varför endast informella underhandskontakter har kunnat äga rum genom svenska ambassaden i Italien. På det kyrkliga området har däremot den romersk-katolska kyrkan sedan år 1960 för de nordiska länderna en i Köpenhamn placerad apostolisk delegat, ärkebiskopen Bruno B. Heim, som jämväl är pro-nuntie i Finland, det enda nordiska land, som har diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten. Den apostoliske delegatens uppgifter är i övriga nordiska länder uteslutande av religiös karaktär i förhållande till de i dessa länder bosatta romerska katolikerna. Av principiella skäl tager Vatikanstaten själv ej några direkta initiativ till upprättandet av diplomatiska förbindelser med andra stater och har ej några formella förbindelser med de i Italien ackrediterade beskickningarna från andra länder.

Vatikanstaten är till sin areal Europas minsta stat, men såsom andlig suverän över den romersk-katolska kyrkan är Vatikanstatens statsöverhuvud påven en världsmakt med synnerligen stort inflytande i olika delar av världen. I vår tids stora för hela mänskligheten avgörande frågor har påven de senaste åren tagit en alltmera aktiv del. Personliga sammanträffanden med ledande statsmän från olika länder och internationella organisationer förekommer ofta för överläggningar i frågor såsom fredens bevarande, hjälpen till u-länderna, social rättvisa m. m. De upprepade initiativen för fred i Vietnam, påvens resor till det Heliga Landet, Indien och Förenta Nationerna är andra exempel på Vatikanstatens aktiva politik på det internationella området. Den stora vikt, som Vatikanstaten fäster vid u-landsproblemet, har utrikespolitiskt tagit sig uttryck i ett alltmera stigande intresse för de asiatiska och afrikanska länderna. Ett starkt ökat aktivt deltagande i Förenta Nationerna och andra internationella organisationer på olika områden visar likaledes Vatikanstatens världsomfattande politiska verksamhet till mänsklighetens fromma.

F. n. har 61 stater, bland vilka märks åtskilliga icke-katolska och icke-kristna länder — exempelvis flera islamitiska stater — diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten. Med undantag av Finland och Jugoslavien är de nordiska staterna och öststaterna samt Grekland de enda europeiska länder, som icke underhåller di-

plomatiska förbindelser med Vatikanstaten. Det kan i detta sammanhang omnämnas, att konung Gustav III:s »konstagent» i Italien, gravören Francesco Piranesi, år 1784 utnämndes till svensk generalagent och tio år senare till minister i dåvarande Kyrkostaten.

Sverige och Vatikanstaten har beträffande de stora internationella frågorna flera gemensamma intressen, för vilkas tillvaratagande direkta diplomatiska förbindelser skulle vara av stort värde. Detta gäller de bägge staternas fredsbevarande verksamhet, u-landshjälpen och internationellt samarbete på olika områden. Med sitt enorma inflytande på många miljoner människors uppfattning i olika livsfrågor skulle t. ex. en ökad förståelse från Vatikanstatens sida för de svenska strävandena beträffande världens befolknings- och försörjningsproblem vara av största betydelse. Öppna och sakliga samtal i dylika frågor skulle möjliggöras genom direkta diplomatiska förbindelser, som även inom den romersk-katolska världen skulle skapa goodwill för Sverige och därmed främja vårt lands intressen.

Vid en tidigare diskussion i denna fråga har som argument mot ett upptagande av diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten gjorts gällande, att den svenska kyrkan icke uttalat något önskemål härom. Det må då framhållas, att upptagandet av diplomatiska förbindelser med en suverän stat icke är en kyrklig utan en utrikespolitisk fråga, som ligger utanför den svenska kyrkans kompetensområde, varför man ej gärna kan uttala något önskemål i denna fråga.

Med hänsyn till att Vatikanstaten ej kan ha formella förbindelser med de i Italien ackrediterade beskickningarna från andra stater och då en svensk diplomatisk representant enbart för Vatikanstaten anses vara utesluten har det vidare gjorts gällande, att en i Vatikanstaten ackrediterad svensk diplomatisk representant med placering i exempelvis Schweiz skulle innebära en försämring mot nu rådande förhållanden, då ambassaden i Italien har möjlighet att genom den italienska pressen och andra informationskällor följa händelseutvecklingen i Vatikanstaten. En lösning vore då att som svensk diplomatisk representant i Vatikanstaten ackreditera föreståndaren för Svenska institutet i Rom. Härigenom skulle man på denna post även erhålla en person med kunskaper i bl. a. latin — Vatikanstatens officiella språk — och med hög humanistisk bildning, som skulle vara av stort värde också för de kulturella förbindelserna mellan de bägge staterna. Vid behov skulle vidare personal från beskickningen i Italien lätt kunna biträda med olika arbetsuppgifter inom den hos Vatikanstaten ackrediterade beskickningen. En lösning av frågan i angiven riktning skulle dessutom ur ekonomisk synpunkt ställa sig fördelaktig.

Under återopande av vad här ovan anförts föreslås,

att riksdagen måtte besluta att hemställa hos Kungl. Maj:t om en undersökning snarast möjligt rörande möjligheten av att upptaga diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten exempelvis genom att ackreditera föreståndaren för Svenska institutet i Rom som svensk diplomatisk representant i Vatikanstaten.

Stockholm den 23 januari 1968

Sigvard Rimås (fp)